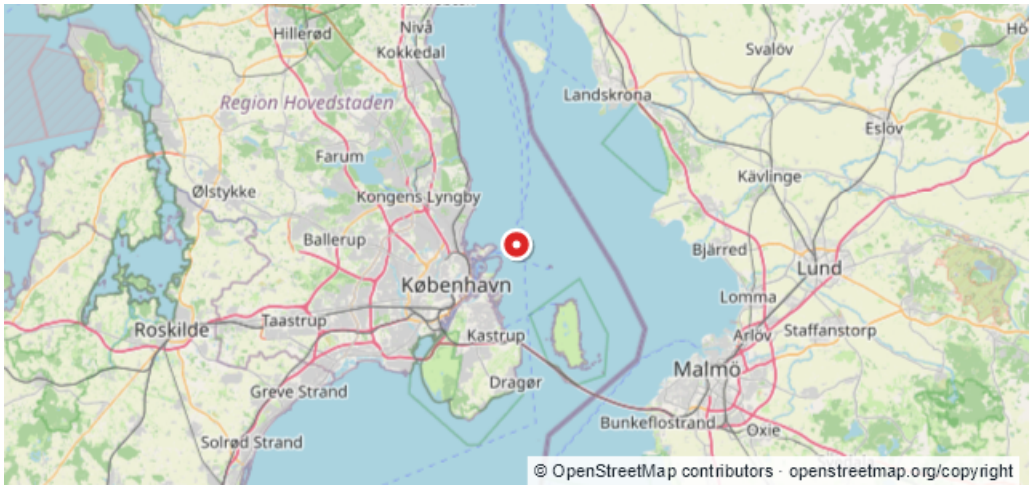
Indfødsretten

ID: 1725 · Sikker position
www.vragguiden.dk/vrag/1725

Position & Dybde

WGS84	
55:43,501N 12:40,403E	
ED50	
55:43,536N 12:40,476E	

Dybde (top)	Dybde (bund)
15 m	**20 m**
Stævnretning	Afstand til kyst
200	**0,6 km**

Beskrivelse

Kilde:$.EFS 2000 pkt 40/1001 på pos WGS 84 55:43,503 12:40,410 Kilde:$.Dana GPS D.55.43.536 12.40.476 Stævn i 200 grader. Vraget er anslået til at være 50 meter lang. Vraget er en ret stor forhøjning på bunden, så det på ekkolod næsten ser ud, som om vraget ligger på en top. Der er ofte dårlig sigt på vraget, og der kan være en kraftig strøm i området. LANDKENDINGER: 1;Ligger nord for Middelgrundsfortet i gul fyrvinkel fra det østlige fyr. 2;Den nordlige skorsten på Svanemøllеværket skal være overet, eller en anelse sydligere, med hvid skorsten med sort overdel lidt længere inde på land. 3;Det er nemmest af finde vraget ved at sejle mod vest i linjen med skorstenene. Ekkoloddet viser ca 22 meter og dybden bliver lidt mindre, ved 20 meter kommer vraget og efter vraget stiger bunden til 10 m. Forlist 2.4.1801 DER FINDES EN ANDEN BERETNING OM SLAGET P< REDEN I 1801 UNDER "SJæLLAND" Skibet Indfødsretten var et linieskib af eg fra Danmark der forliste ved søslag, April 1801. Indfødsretten blev bygget 1786. Ved forliset var Indfødsretten ejet af den danske marine. Indfødsretten var udrustet som blokskib under slaget på reden 1801 hvilket blev skibets endelig. Det var udrustet med 64 kanoner. Indfødsretten blev nedkæmpet efter en hård kamp og taget af englænderne. De søgte at holde skibet gående på pumperne, men næste dag måtte de opgive, og Indfødsretten sank lidt nord for Middelgrunden. Vraget blev afmærket kort efter, men alligevel stødte et handelskib på det i 1807 og sank i nærheden. I 1846 sendte man en dykker ned på Indfødsretten, og han havde følgende at melde, da han kom op igen: "Staar paa 9 af 10 Favne Vand, paa sin Kiøl med Forenden mod Syden. Skibet er heelt, der staaer 3 kanoner paa Skandsen og 2 paa Bakken, Galionsfigur..... staaer paa deres Plads" Der blev dykket på Indfødretten igen i 1953, hvor vragfiskeren Valdemar Jensen, kaldet "Kanon-Valde", opfiskede 3 stk 24 pds. kanoner, der blev afleveret til myndighederne. Den ene af disse er endnu i fin stand og kan ses på Tøjhusmuseet. Dykkerklubben Helgoland dykkede på vraget i 1977-83 og der blev hentet mange dele op, som befinder sig på Orlogsmuseet. Klubben skrev også to raporter om arbejdet og vraget. Kilde:$.Flemming Moberg: På kongens fødselsdag d. 29/1-1776 indførtes en ny lov, Indfødsretten, med

følgende motivering: "Billigheden selv vil, at landets børn skal nyde landets brød, og fordelene i staten falde i dens borgers lod." Loven bestemte, at udlændinge ikke kunne opnå embeder i den danske administration. Undtaget var dog udlændinge, som ejede fast ejendom i Danmark til 30.000 rigsdaler eller erhvervede gods til 10.000 rigsdaler. De der havde etableret sig og var i stand til at betale og investere, var også undtaget. Loven skal ses på baggrund af Struenses fald i 1772 og de mange tyskere, som han havde givet stillinger i Danmark. Loven var til dels et propagandanummer for at gøre hoffet og kabinetsekretær Guldbergs regering populær. Loven blev da også vel modtaget af befolkningen, og det var naturligt, at nybygningen på Holmens bedding fik navnet Indfødsretten ved stabelafløb- ningen, hvor Holmens provst, Jørgen Hee smagløst prædikede om: "børnenes forret til brødet fremfor de små hunde" Indfødsretten beordredes i 1780 til Kap Det Gode Håb og konvojrede 2 kinafarere hjem. I 1782 udkommanderedes det til Tranquebar, for at beskytte handelen. Det fortsatte til Ostindien og returnerede til Kap Det Gode Håb, hvor kaptajnen sandsynligvis døde. I slutningen af 1783 drev skibbarkassen i land på sydisland. Skibet totalforliste åbenbart i Nord-Atlanten på hjemturen. Som det er skik og brug i flåden, brugte man navnet igen. D.27/4-1786 løb et orlogsskib af stablen. Dette skib fik også navnet Indfødretten og blev færdigudrustet 1787 med en anseelig mængde kanoner fordelt på 2 batteridæk. Man manglede blot at prøvesejle, førend det kunne tjene overalt. Besætningen var på 559 mand. Allerede i 1788 blev skibet kalfatret inden- og udenbords og kunne derefter tjene overalt med kaptajn C. Holsten som chef. I 1789 blev Indfødsretten fuldt ekviperet med alt udstyr som i krigstid for at kunne tjene overalt sammen med skibene Mars og Prinsesse Augusta, stadig med Holsten som chef. Beredskabet skyldtes nok den aktion, man havde udført mod svenskerne for at opfylde traktatlige forpligtelser mod Rusland, som førte krig mod svenskerne i Finland. I 1790 lå skibet ligesom de foregående år i beredskab inden for Hønsebroen med kommandør kaptajn C.F. Tønder som øverstkommanderende. Han var en af marinens uheldige helte, idet han i forbindelse med sit 2. uheld til søs havde fornærmet Søkrigsprokurøren. Derfor fik man General-auditørens udtalelse om at Tønder havde " indsigt, duelighed og kækhed, men hans forhold til underhavende ikke altid var bestemt efter klogskab eller retskaffenheds regler." Populær blev Tønder sikkert ikke på Indfødsretten, da han idømte matros Niels Petersen 87 slag tamp for tyveri. Matrosen klagede , og da det ikke kunne bevises at Niels P. var skyldig , nedsattes en general-krigsret til at pådømme sagen. Af den forlangte erstaning på 2000 Rd. idømtes Tønder at betale 500 Rd. . Derudover fik han 3 mdrs. civilarrest og skulle betale sagsomkostningerne for det umenneskelige, tyranniske og lovstridige forhold. Indfødsretten blev atter 1792 kalfatret inden-og udenbords og fik hovedefter- syn, master og rundholter blev afskrabet - ligesom alt andet - og sat i komplet stand. De store ankertove blev udtaget og efterset. derefter kunne skibet stadig tjene overalt. I 1794 blev Indfødsretten endnu engang kølhalet og renset og hejste kommando under kommandørkaptajn Ursin, som lå i Holmens leje med Indfødsretten, mens andre skibe var på et svensk-dansk krydstogt i Nordsøen som følge af det dansk-svenske neutralitetsforbund af marts 1794 til fælles beskyttelse af søhandelen. Endelig i 1795 var det Indfødsrettens tur til at komme på togt. Det blev i den svensk-danske fælles eskadra, kom skulle krydse i Nordsøen i fire uger. For at undgå kompetancestridigheder kommanderede svenskerne den ene halvdel af tiden, danskerne den anden. Dette togt må have taget meget på Indfødsretten, for i 1796 konstateredes mange mangler. Alt stående og løbende gods var dårligt, og skibet blev desarmeret. Såfremt skibet blev repareret kunne det nu kun tjene i Norsøen og <stersøen. Den til skibet nomerede armering var nu kun jernkanoner. 1797 gik med at udbedre takkelage og alt inventar. De store ankre og tilhørende tove blev udtaget og efterset. Nyt gods til master og rundholter skulle laves komplet. Først da alt dette var udbedret, kunne skibet tjene i Nord- & <stersøen. Armeringen blev igen udskiftet til 26 stk 24 pund jernkanoner og 8 stk 8 pund af metal. Skibets fandtes meget brøstfældigt under kalfartringen og rundholterne manglede. En lang liste, over hvilke bordgange og nodder som var rådne, viste, at de mange års liggen i flådens leje havde fremmet begroning og råd så meget, at skibet var ude af stand til at gøre tjeneste. Dog tætnede og spåndsede man det i dokken i 1800 og brugte en masse arbejdskraft på at ombygge det til blokskib. Den 7. marts 1801 blev Indfødsretten fulgt ekviperet og monteret. Undermast blev sluttelig isat, efter at 254 tømre og lærlinge havde arbejdet på den. Indfødsretten i Slaget På Rheden 2. april 1801. I kampen mod englænderne som udgjorde en reel overmagt, bestod søforsvaret af København af 7 blokskibe, heriblandt Indfødsretten, samt 11 mindre fartøjer. (et blokskib er et linieskib uden rigning) Hele den danske flåde lå svinebundet. Fra Indførsretten så slaget således ud: "Den 1. april om eftermiddagen kl. 17.30 lettede den engelske flåde 8 skibe nær og gik sydefter langs den østre kant af Middelgrunden, den ankrede om aftenen sønden for den sydligste pynt af bemeldte grund. Den anden om morgenen kl. 9.45 lettede den fjendtlige flåde. Vinden var S<.

Fjenden sejlede imellem den sydligste hage på Middelgrunden og Svalerumpen, ned på vore defentionsskibe. Den division, som igår blev liggende, lettede ligeledes og krydsede sydefter. Kl. 10.30 var fjenden på skudnær. De sydligste skibe af vor linie begyndte derpå straks bataillon. Fjenden avancerede med små sejl nordefter, men af den stræke kanonade på begge sidder kunne vi ej se for den stærke røg, hvorledes de manøvrerede. Klokken mellem tolv og et passerede kavalerri-prammene Nyborg og Aggershus forbi og arbejdede sig indefter. Straks efter kom fregatten Elven, orlogsskibet Sjælland og det flydende batteri ligeledes forbi. Kl. 13 kom de første fjendtlige skibe op til Indfødsretten, så at vi kunne få skud på dem, og de begyndte meget stærkt at fyre på os. Kl. 13.30 faldt vores chef, kaptajn Thura, hvorpå næstkommanderende fortsatte slaget med all den force som kunne bruges. Kl. 14.00 faldt vores næstkommanderende, løjtnant Cortsen, hvorpå jeg fortsate slaget med alle de kanoner, der kunne bruges endnu, indtil kl. 15.00." Da man på land havde fået underretning om, at kaptajn Thura og næstkommanderende var faldet, meldte generaladjudant Scrødersee, som stod ved siden af kronprins Frederik på Sixtus, sig frivilligt til at overtage kommandoen, endskønt han ellers var fratrådt på grund af svagelighed. Han blev roet ud gennem kamptumlen og nåede knapt at komme op ad faldrebet og ombord på Indfødsretten, førend en kugle gennemborede ham. På Sixtus batteri på Holmen står et mindesmærke over ham i form af en knækket mast. Indførsretten blev beskut langsskibs og kunne ikke sveje, således at bredsiden kom til, dette medførte at man ikke kunne benytte de endnu brugbare kanoner. "Da havde vi fire fjendtlige skibe imod os, og vi havde en betydelig del sårede og flere dræbte, og skibet overmåde forskudt, og tillige en mængde grundskud, så at vi var nødt til at give os, hvorpå jeg straks sendte så mange folk fra borde, der kunne rummes i fartøjerne, indtil Trekroner Batteri. Derpå bemandede de fjendtlige straks skibet og sendte os alle som var tilbage, på deres skibe. Kl. 10 (om aftenen) fik jeg tilladelse til at komme ombord igen på Indførs- retten for at afhente mit tøj, men fandt at alting var borte og slået i stykker. Kl. 2 om natten kappede de alle vore tove og lod skibet drive ud i den fjendtlige flåde. Drev til om morgenen kl. 6 med vind og strøm, da vi drev på et af deres skibe, som kaldtes Ramelis, hvor de gjorde fast på. Derfra tog de af skibet alt, som de kunne bruge, undtagen kanonerne, krudt og skarpt. Om aftenen kom jeg ombord på bemeldte skib. Senere efter kom en Kongebåd fra land med en officer under parlamenterflag for at afhente alle kvæstede, som endnu var i skibet. De (engelske) holdt skibet på pumperne, efter deres eget sigende til den 4. om morgenen, - så kunne de ej holde det længere. Bugserede det bort fra dem, hvorpå jeg så det synke kl. 7, således, at lidt af masten og flagstokken stod over vandet. Bestemt kan antallet af døde, kvæstede og fanger ej angives, men det har været betydeligt. Såvel officerer, som mandskabet har i aktionen vist et udemærket mod og på det kækkeste vedligeholdt det danske flags usmittede ære. Den 13. april 1801 Heich. Meinertz månedsløjtnant" (Det kan her oplyses, at antallet af døde var 21, sårede 41. Heraf døde 6 senere. Bestæningen var på ialt 394 mand.) (c)Rettet den 10/10-2000. ANDERS CLAUSEN Kilde: Henrik Manley dk.fritid.dykning WGS84 55:43,501 12:40,403 Rettet den 31-01-2026 TWM

Sidst rettet af: twm Dato: 24-09-2026

Billeder (3)

